ANUL IX, No. 2710 — EDIȚIA A TREIA — SAMBATĂ 14 DECEMBRIE 1896

ABONAMENTE
INCEP LA 1 ȘI 15 ALE FIE-CAREI LUNI
ȘI SE PLATESC INAINTE
Un an în țară 30 lei; în streinătate 50 lei
Șase luni 15 » » » 25 »
Trei luni 8 » » » 13 »
NUMARUL 10 BANI
In Streinătate 15 BANI

Adevĕrul

Să te ferești Romîne de cuiŭ strein în casă!
V. Alexandri

ANUNCIURI
SE PRIMESC DIRECT LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
Linia pag. IV . . . . lei 0.30 bani
» » III . . . . » 2.— »
» » II . . . . » 3.— »
A UN MARE NUMAR DE LINII SE FACE REDUCȚII DIN TARIF
NUMARUL 10 BANI
Un număr vechiŭ 20 BANI

ADMINISTRATIA
PASAG. BANCEI NAȚIONALE (TELEFON No. 25)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACTIA
PASAG. BANCEI NAȚIONALE (TELEFON No. 25)

Situația guvernuluĭ

Semne de progres

II

După atîtĭa anĭ de viață parlamentară și de practicare a regimuluĭ reprezintativ, țara a ajuns acolo că are maĭ puțină încredere în forțele eĭ proprii de cît avea acum treĭ-zecĭ de anĭ.

Atuncĭ, cel puțin, era entuziasmul, era speranța într'o soartă maĭ bună, carĭ încălzeaŭ pe ceĭ maĭ mulțĭ, atuncĭ luptătoriĭ dezinteresațĭ nu eraŭ lipsițĭ de ideal și toate sforțările lor eraŭ susținute de o caldă convingere. Astă-zĭ, aproape toată lumea, cel puțin lumea dirigentă, nu maĭ crede de cît în rege. Regele este pentru aproape toțĭ singurul factor constituțional, într'un cuvînt el singur rezumă puterea conștientă și dominantă.

Lățirea acesteĭ credințe este o adevărată nenorocire, fiind-că paralizează o mulțime de inițiative și fiind-că silește pe șefiĭ de partide să pĭardă din vedere toate datoriile ce aŭ către țară, către ideĭ și către însășĭ demnitatea lor, pentru a complace tronuluĭ și a se apropia de guvern.

In toate țările, șeful de partid cel maĭ înțelept și cel maĭ dibaciŭ este acela care știe să-șĭ conducă armata maĭ repede la victorie, adică acela care o apropie maĭ curînd de putere; eĭ bine, aceea ce se întîmplă pretutindenĭ, se întîmplă și la noĭ. De cît, de unde în Anglia, în Belgia saŭ în Franța — țărĭ «de opiniune», ca și a noastră — șefiĭ de partide nu se pot apropia de cîrmă dacă pe lîngă încrederea Coroaneĭ nu dobîndesc și încrederea prealabilă a corpuluĭ electoral, la noĭ aceștĭ șefĭ neglije cu totul factorul al douilea, pentru a nu se preocupa de cît de cel maĭ important, adică de suveran.

Ceva maĭ mult, în Romînia, un șef de partid, care ar ține fruntea prea sus față de rege și care prin faptul acesta ar deveni maĭ cu greŭ ministeriabil, poate fi sigur de dizgrația partizanilor săĭ. Iată pentru ce șefiĭ de partide, supunîndu-se curentuluĭ, sînt nevoițĭ să cerșească pe la porțile palatuluĭ aceea ce ar trebui să revendice în adunările oamenilor liberĭ.

Dar, în cĭuda acestor detestabile moravurĭ, uniĭ predind că tot sîntem în progres. Și ĭată cum.

Ca toate societățile înapoĭate din punct de privire cultural, societatea romînească a căutat să explice cele maĭ multe fenomene politice, dacă nu prin motive supra-naturale, dar, cel puțin, prin motive extraordinare. Omul incult, care nu-șĭ poate deslușĭ existența trăznetuluĭ, a fulgeruluĭ și a furtunelor de cît prin recunoașterea uneĭ puterĭ supranaturale, tot asemenea nu poate admite că mișcările politice, schimbările de guverne și altele se pot petrece în mod așa de simplu și fără motive ascunse și surprinzătoare.

Așa, pînă acuma treĭ-zecĭ orĭ două-zecĭ de anĭ, opinia publică nu putea pricepe naturala alternare a partidelor la guvern, fără o intervenție din afară. Neapărat că această credință era justificată prin îndelungata stare de vasalitate a țăreĭ, cît și prin a-tot-puternicia regimuluĭ consular, însă opinia publică făcea abuz. Opiniunea generală vedea mîna streinuluĭ pretutindenĭ; străinul, adică francezul, rusul orĭ neamțul, schimba ministerele, răsturna partidele și făcea în țară și ploaĭe și vreme frumoasă.

Ceea-ce a fost pînă ĭerĭ streinul, astă-zĭ este regele. Și aci observăm progresul.

De cîtă-va vreme, par'că opiniunea publică nu maĭ atribuĭe puterilor stăine și numaĭ lor crizele ministeriale, căcĭ de cîtă va vreme regele a devenit în ochiĭ țăreĭ o forță care e oare-cum de sine stătătoare. Nu e vorbă, eresul n'a dispărut cu desăvîrșire—dovadă că ceĭ maĭ mulțĭ atribuĭe venirea liberalilor la putere, întrevederĭ de la Ichl—însă orĭ cum... sîntem în progres.

Astă-zĭ, prestigiul luĭ Carol I a întunecat prestigiul consulilor și al puterilor celor marĭ, ĭar țara a ajuns la acea convingere că numaĭ lucrurile pe carĭ le vrea regele, numaĭ acelea se pot întîmpla, și că numaĭ faptele pe carĭ le pretinde regele numaĭ acelea trebuĭe să se realizeze.

Orĭ cîte sforțărĭ am face și orĭ cîte criticĭ drepte am formula, eŭ nu văd putința ca regimul constituțional autentic să se stabilească în Romînia; și această putință nu există, întîiŭ pentru că puterea regeluĭ este prea mare și al douĭlea pentru că prestigiul partidelor este prea mic.

Un asemenea farmec nu poate pĭeri la sunetul puternic al vorbelor, și el nu se va sfîrși de cît o dată cu Carol I.

Const. C. Bacalbașa.

SATIRA POLITICA

Discursul beĭzadeleĭ

Prințul Vițel, acela care mănîncă maĭ mult de cît mînca împăratul Vitelius și care acuma e maĭ tare în miĭloĭ de cît era la 25 de anĭ, a devenit apostolul Rusieĭ în Romînia.

Discursul pe care l-a rostit beĭzadeaua în Cameră față de niște băncĭ tot atît de goale cît și capetele deputaților guvernamentalĭ, a avut darul să scoată din sărite pe Mărgăritescu de la Focșanĭ și pe neĭca Dincă Skileru, cel cu 24 de măsele puse de Kibrik.

Dar beĭzadeaua, fără să se sinchisească de apostrofele ușierilor, a susținut că, dacă a ocupat funcția de pașă turcesc, aceasta se datorește numaĭ vîrsteĭ fragede pe care o avea atuncĭ.

In fața unuĭ asemenea argument retroactiv, Camera era cît p'aci să declare ședință secretă, dacă nu de alta, dar cel puțin pentru că eraŭ minorĭ prin tribune.

Vax.

Sîntem în tradiție

D. Lascar, ministrul de interne, a făcut o importantă declarațiune în Cameră. D-sa a spus: «In materie de alegerĭ, eŭ voiŭ proceda ca și cu alegerea colegiuluĭ I comunal de la Rîmnicu-Sărat; de cîte orĭ voiŭ constata că o alegere este neregulată, o voiŭ casa!».

In adevăr, sîntem în tradiție și D. Vasile Lascar nicĭ nu ne-a spus ceva noŭ, nicĭ nu va proceda într-un mod surprinzător: aceasta e procedarea clasică, istorică a partidelor clasice și istorice.

Obiceĭul pămîntuluĭ este ca, orĭ de cîte orĭ la o alegere triumfă opozițiunea, acea alegere să fie casată, ĭar de cîte orĭ triumfă guvernamentaliĭ, alegerea să fie confirmată. Tot asemenea procedează și D. Lascar: La colegiul I comunal din R.-Sărat a triumfat opoziția, ĭar guvernamentaliĭ aŭ protestat alegerea, și alegerea a fost casată; la colegiul I județean aŭ triumfat guvernamentaliĭ, ĭar opoziția a protestat alegerea, însă această alegere va fi confirmată.

Și, pentru culmea ridicoluluĭ, cînd opoziția din R.-Sărat telegrafiază D-luĭ ministru de interne și i se plînge în contra administrațiuneĭ, care a comis presiunĭ și violențe, știțĭ ce face D. ministru?... D-sa trimite în anchetă pe inspectorul administrativ Paul Stătescu, adică pe acel Domn care, cu două săptămînĭ în urmă, fusese silit să plece de la prefectura Capitaleĭ, fiind că se făcuse vinovat de violențe, bătăĭ și schingiuĭelĭ.

Sîntem în tradiție, D-le Lascar, și nu D-ta eștĭ omul capabil a schimba rostul firiĭ.

Dragoș.

Robiĭ Căilor Ferate

De nenumărate orĭ am atras atențiunea guvernelor asupra stăreĭ nefericite a funcționarilor Căilor Ferate Romîne. Statul, care ar trebui, conform zicătoareĭ, să fie cel maĭ bun patron, a ajuns, din potrivă, exploatatorul cel maĭ avar al munceĭ omeneștĭ. Și, pe lîngă exploatare, nenorociții sînt ținuțĭ sub un regim de teroare. Eĭ nu pot ridica glasul, nu pot protesta, nu pot măcar petiționa, nu se pot asocia pentru a-șĭ vedea de nevoile lor și de mijloacele de cultură. Orĭ-ce veleitate de asemenea natură este pedepsită cu destituirea, care are ca urmare și pĭerderea dreptuluĭ de pensiune.

Azĭ, o petițiune-memoriŭ, iscălită de peste cincĭ miĭ de funcționarĭ, s'a adresat ministruluĭ lucrărilor publice. In pagina a treĭa, dăm principalele cererĭ ale petiționarilor, precum și toate peripețiile prin carĭ aŭ trecut aceĭa carĭ aŭ organizat subscrierea.

Dupe ce s'aŭ dezrobit țiganiĭ, dupe ce a trecut aproape o sută de anĭ de la declarațiunea drepturilor omuluĭ, ni-se pare că este timpul să se ĭa măsurĭ și pentru robiĭ Căilor Ferate, așa ca vĭața lor să fie asigurată și să li să facă un traiŭ maĭ uman. Azĭ, personalul inferior, maĭ ales, este într'o stare de nedescris: sînt acarĭ și mecanicĭ carĭ muncesc 48 de ore în șir și carĭ, pe lîngă că se omor lucrînd, pun în primejdie vĭața a miĭ de călătorĭ.

E de sperat că în Cameră se vor găsi deputațĭ carĭ să ridice glasul în favoarea acestor nefericițĭ și este ĭarășĭ de tras nădejde că D. Porumbaru, om drept și plin de omenie, îșĭ va cîștiga dreptul la recunoștința a 10,000 de oamenĭ, făcîndu-le dreptate.

Să așteptăm dar.

C. M.

ACTUALITĂȚI

Moise Moisescu

Fiŭ de țăran, deputatul colegiuluĭ al III-lea de Muscel a fost pînă în momentul alegereĭ sale învățător în comuna muntoasă Domneștĭ, de pe rîul Doamneĭ. El face parte din acea pleĭadă de învățătorĭ carĭ acum seče anĭ aŭ început să se cultiveze eĭ înșĭ-șĭ și să ambiționeze a alcătui o partidă țărănească. Fără a ajunge la socialism, Moisescu, ca alțiĭ mulțĭ din generația luĭ, plutește într'un umanitarism vag, unit cu multe bune intențiunĭ și cu un complex de reforme practice pentru sătenĭ. Cea maĭ principală este aceea a Votuluĭ Universal *și tînărul deputat a afirmat această credință a sa, cu multă energie, cu ocaziunea răspunsuluĭ la Mesagiŭ.*

Periplizon.

Cu Rusia?

Cu principele Gr. Sturdza nu se poate discuta în serios. Zeflemea însă nu face, căcĭ de ce să-țĭ batĭ joc de un om bătrîn căzut în copilărie?

Dacă însă nu putem discuta cu D-sa, chestiunea pe care a adus-o în dezbaterea Cameref, merită a fi cercetată, nu pentru persoana oratoruluĭ, ci pentru alțiĭ carĭ cred că Rusia poate să ne fie prietenă.

Acestora n'avem de cît se le arătăm istoria țăreĭ și în acelașĭ timp să-ĭ rugăm să cerceteze politica rusească de la Petru-cel-Mare încoace, pentru a se convinge cum imperiul moscovit nu poate să ne iubească de cât în sensul lupuluĭ care iubește o oaĭe pentru că are să o mănânce. Incercările Rusieĭ de a ne cotropi datează de sute de anĭ. Aŭ fost timpurĭ când chiar am depus jurământ de credință împărătesei Caterina, și în *Archiva istorică* vedem cum boerii, boeroaicele și înaltul «cliros» se întreceaŭ cu slugărnicia față de Țarină.

Norocul numaĭ ne-a scăpat de această pacoste și numaĭ luĭ datorim existența noastră ca stat de sine stătător. Ceea ce însă s'a întâmplat atuncĭ, s'a repetat sub Napoleon-cel-Mare, care *ne cedase Rusieĭ* și așa maĭ încolo, până în ziua de azĭ, când Rusia a creiat o Bulgarie rusească lângă noĭ, pentru ca să se întindă maĭ ușor spre răsărit.

A cădea sub Rusia, ar fi peirea noastră națională, și, ca stat, ar fi să ajungem maĭ răŭ ca Polonia. Contra acesteĭ perspective, o politică anti-rusească se impune tuturor acelora carĭ îșĭ ĭubesc țara și independența eĭ.

A lucra în potriva Rusieĭ, este a face ca țara noastră să prospereze și, vaĭ! trebuĭe să recunoaștem că ceĭ maĭ marĭ prietenĭ aĭ imperiuluĭ moscovit, ceĭ maĭ primejdioșĭ dușmanĭ aĭ Românieĭ sînt politicianiĭ conservatorĭ și liberalĭ, carĭ aŭ ruinat țara și aŭ făcut posibil ca să se alcătuĭască în gândul țăranuluĭ ideĭa că „cu Rușiĭ ar fi *poate* maĭ bine“.

Despre aceasta însă, altă dată.

Sfinx.

Sufragiul Universal

Pe cînd *Epoca* constată că nu este o mișcare pentru *Votul Universal*, la Cameră nu se vorbește de cît de această reformă democratică. Deputatul țărănesc M. Moisescu, în numele săŭ personal și a douĭ colegĭ, D-niĭ Schileru și Cornaciŭ, s'a declarat în mod categoric pentru *Votul Universal.*

Erĭ, D-niĭ Dobrescu-Argeș, Paul Gorgos și V. Kogălniceanu s'aŭ pronunțat în acelaș sens, făcînd procesul legeĭ actuale electorale și a claselor stăpînitoare, carĭ aŭ uĭtat să facă pînă acuma ceva și pentru cele patru milioane și jumătate de țăranĭ și muncitorĭ de orașe.

Azĭ saŭ mîine, energicul deputat al Romanuluĭ V. G. Morțun, îșĭ va ridica autorizatul săŭ glas tot în favoarea acesteĭ reforme și apoĭ vor veni D-niĭ Scorțescu și ceĭ-l'alțĭ democrațĭ, carĭ vor vorbi tot în acelaș sens.

Cînd nota dominantă a discuțiunilor parlamentare este asupra acesteĭ reforme, cînd toțĭ deputațiĭ carĭ aŭ vorbit nu aŭ făcut de cît să fie ecoul cerințelor țăreĭ, ni se pare temerar a se afirma că nu există o mișcare în țară în acest sens.

Zadarnic se încearcă reacțiunea să pună mîna la ochĭ ca să nu vadă cum mulțimea s'a deșteptat și îșĭ cere drepturile sale, zadarnic se vor uni conservatoriĭ cu liberaliĭ pentru a înfrînge acest curent, zadarnic fi-vor toate, de oare ce *ceea ce trebuĭa să fie, se va întîmpla.*

Agitațiunea pentru *Votul Universal* a început, campania este deschisă.

Ad.

Rusia și Franța

Rusia a ĭeșit din pasivitatea în care se retrăsese de vre-o cîțĭ-va anĭ și a reluat rolul Anglieĭ, de a forța pe turcĭ să se civilizeze. Rusia intră în această nouă fază a politiceĭ orientale, nu pentru că așa îĭ ordonă interesele eĭ, ci pentru că Franța, care îșĭ are angajat tot capitalul în Turcia, silește pe aliata eĭ de a maĭ prelungi vĭața muribunduluĭ imperiŭ, în care interval Francezii ar putea cu încetul să-șĭ retragă capitalurile plasate în hîrtiile turceștĭ.

Rusia și Franța

La început, Rusia s'a opus propunerilor Franțeĭ de a reforma finanțele turceștĭ, căcĭ îmbunătățirea soarteĭ Turcieĭ este contrară intereselor rusești din Orient și apoĭ ar fi servit și Anglieĭ, care de asemenea se află angajată cu multe sutimĭ de milioane de francĭ în finanțele Turcieĭ.

Dar diplomația franceză a inzistat pe lîngă țarul Nicolae și expunîndu-ĭ situațiunea financiară a Franțeĭ, din care reĭese că aceasta se află angajată cu *două miliarde și jumătate de francĭ în Turcia* și cu alte *opt miliarde în Rusia*, ceea-ce într'o eventuală criză ar putea provoca un dezastru în finanțele Franțeĭ, a convins pe țar că Rusia nu poate sta nepăsătoare la rugămintele Franțeĭ și că o politică activă a Rusieĭ în Orient se impune în interesul vital al Franțeĭ, de care Rusia este atît de strîns legată.

Rezultatul

Și ast-fel Rusia, contrar planuluĭ croit încă de către Lobanoff și a hotărîreĭ luată de a nu grăbi introducerea de reforme în Turcia, este astă-zĭ silită a începe o politică activă în Orient și a ameliora, chĭar cu forța, starea imperiuluĭ musulman.

Rezultatul uneĭ ast-fel de politice active este greŭ de prevăzut. Eșecul suferit de diplomația engleză cînd acum douĭ anĭ a vroit cu orĭ-ce chip să reformeze Turcia, ne poate însă servi de pildă, indicînd întru cît-va și greutățile cu carĭ va avea de luptat Rusia în noua eĭ politică orientală.

Val.

Mesagiul la Senat

Erĭ s'a început la Senat discuția generală asupra răspunsuluĭ la Mesagiŭ.

Nicĭ o mișcare. In sala pașilor pĭerduțĭ se spunea că se va amîna discuția și cînd s'a deschis ședința, D. Polizu-Micșuneștĭ a și cerut amînarea, dar Senatul a respins-o.

Nu e nimenĭ înscris să vorbească. Cuvîntul de ordine este să se treacă răspunsul la Mesagiŭ fără nicĭ o vorbă, și D. Dim. Sturdza chĭar, a renunțat să pronunțe un discurs important, cum era hotărît.

Opoziția, de și are aci douĭ corifeĭ — pe D-niĭ G. Gr. Cantacuzino, fost președinte al Senatuluĭ, și pe D. T. L. Maiorescu, fost ministru și actual rector — și un soldat — pe D. Brabețeanu—totușĭ strălucește prin absența eĭ.

Singur D. Brabețeanu e față, dar, noŭ în politică, nu are curagĭul să înceapă focul.

Toată lumea se aștepta să vadă vorbind pe D. N. Ionescu; dar D-sa, întocmaĭ ca leul care se uĭtă cu aviditate la bucata de carne, stă ghĭemuit în fundul coliviеĭ așteptînd semnul domptoruluĭ, tace, nu scoate o vorbă și se supune ca un partizan devotat lozinceĭ dată.

*

In sfîrșit, D. Polizu-Micșuneștĭ vorbește. D-sa face elogiul partiduluĭ liberal, care în tot-d'a-una a executat făgăduelile date prin Mesagiĭ. Apoĭ, președintele comisieĭ de răspuns la Mesagiŭ se ocupă de proĭectul de lege relativ la înființarea caseĭ rurale, pe care îl făgăduĭește Mesagiul de anul acesta.

D. Polizu, se înțelege, mare proprietar și reprezintant al mareĭ proprietățĭ în Senat, trebuĭe să combată legile carĭ afirmă existența uneĭ cestiunĭ agrare în Romînia și caută să rezolve acest conflict, dînd dreptate muncitorilor cu brațele, carĭ cer pămînt. Ca toțĭ reprezintanțiĭ capitaluluĭ din cele-l'alte țărĭ, D. Polizu voĭește ca statul, chĭar cînd face o lege în favoarea claseĭ țărăneștĭ, să o prezinte sub forma uneĭ pomenĭ, ĭar nicĭ de cum ca o cedare în fața uneĭ pretențiunĭ drepte și legitime.

La discursul D-luĭ Polizu, care trebuĭe s'o spun în treacăt era foarte apreciat de majoritatea Senatuluĭ, a răspuns, maĭ întîĭ D. P. Grădișteanu. D-sa a zvîrlit puțină tămîĭe pe mormîntul revoluționaruluĭ încoronat, care, urmînd sfatul regretatuluĭ mare bărbat de stat Mihail Kogălniceanu, a făcut pe 2 Maĭ.

Dar D. P. Grădișteanu șĭ-a început discursul ridicînd o chestiune politică foarte delicată pentru partidul liberal.

D-sa a întrebat de ce răspunsul la Mesagiŭ **nu spune nimic despre schimbarea guvernuluĭ și rezolvirea chestieĭ Ghenadie, cînd amîndouă aceste fapte s'aŭ petrecut după citirea Mesagiuluĭ regal.**

Aceste întrebărĭ ale D-luĭ Grădișteanu aŭ înviorat puțin Senatul. Toțĭ sînt atențĭ, pînă și D-niĭ Micescu, Stancu Bechianu și Ap. Mănescu, carĭ eraŭ în intimă convorbire cu Morpheŭ, sînt cu palmele la ureche.

D. Dim. Sturdza, tutorele guvernuluĭ actual, este cel d'întîĭ care ĭa cuvîntul. D-sa explică de ce nu e nevoĭe să se puĭe în răspuns nicĭ un cuvînt despre cele două chestiunĭ. Guvernul actual este eșit din sînul partiduluĭ liberal și lucrează în înțelegere cu fostul guvern. El este eșit din Parlament și tocmaĭ faptul acesta de a se fi schimbat un guvern fără ca să rezulte vre-o neînțelegere dovedește tăria partiduluĭ liberal. La conservatorĭ, cînd se schimbaŭ guvernele, îșĭ făceaŭ înmormîntărĭ de clasa I-iŭ. **La noĭ, dacă se va maĭ schimba o dată guvernul și va fi ca să revie foștiĭ miniștri, aceasta se va face tot în cea maĭ perfectă înțelegere. D-sa spune că s'a retras de la putere ca să se termine agitația care era în țară.**

*

Da, de cît discursul D-luĭ Sturdza silește pe D. M. Skina să vorbească, și D. M. Skina este D. Eugen Stătescu, și D. Eugen Stătescu este un factor important în partidul liberal.

D. Skina pronunță un discurs interesant și deși forma e cît se poate de blîndă și de amicală, D-sa spune adevărurĭ crude, dă loviturĭ dureroase, sfîșie fără milă perdeaua care acoperea neîntrecuta duplicitate a conducătorilor partiduluĭ liberal.

D-sa întreabă: Dacă guvernul actual continuă politica fostuluĭ guvern, pentru ce la venirea sa la putere a făcut o declarație în care spune că noul guvern a venit ca să rezolve în mod pacînic arzătoarea chestie a mitropolituluĭ? Apoĭ în declarațiile făcute în Cameră și în Senat s'a dat o importanță deosebită rezolvireĭ chestieĭ mitropolituluĭ. S'a spus că s'a potolit agitația. Atuncĭ, care va să zică, fostul guvern a lăsat țara agitată? Și de ce era țara agitată? Pentru că fostul guvern a spus că se poate alege un noŭ mitropolit, căcĭ cel de la Căldărușanĭ nu maĭ este. Și ce a făcut noul guvern? A restabilit pe mitropolitul de la Căldărușanĭ și n'a ales altul de cît după ce acesta a demisionat.

Dacă ast-fel staŭ lucrurile, întreabă D. Skina, **cum puteți vorbi de o perfectă înțelegere între guvernul actual și guvernul trecut?** *Și dacă există această deosebire, nu credeți că Senatul trebuĭe să spună dacă urmează politica nouluĭ guvern, saŭ rămîne credincios politiceĭ fostuluĭ guvern? Eŭ cred că da, și de aceea vă propun să punețĭ un paragraf relativ la modul în care s'a rezolvit chestia mitropolituluĭ, cum și unul relativ la schimbarea de guvern.*

Discursul D-luĭ Skina, plin de adevărurĭ, a produs o adîncă impresie și de sigur nu putea să-ĭ răspundă de cît D. Andreĭ Vizanti, care, cum zice francezul, *ne doute de rien*.

D. Vizanti spune că partidul n'are fetișĭ și, din moment ce noul guvern execută programul partiduluĭ, îl stimează tot atît cît a stimat și guvernul D-luĭ Sturdza și cît ar stima orĭ-ce alt guvern, căcĭ toate guvernele sînt stimabile.

Senatul, într'un glas, îĭ strigă un: „Brava, stimabile!"

D. colonel Obĕdeanu intră în rărunchiĭ națiuneĭ și se ocupă de toate măruntaĭele vieței țăranuluĭ și, ca unul ce posedă și o diplomă de veterinar, dă consiliĭ guvernuluĭ cum ar trebui să tămăduĭască diferite boale.

*

Apoĭ, cînd se vorbește atîta, nu se poate să nu vorbească și D. Nicolae Ionescu. Bătrînul și strălucitul orator este și de astă dată credincios regulelor stabilite de parlamentul englez. Partizan al ideieĭ că răspunsul la Mesagiŭ trebuĭe să fie o simplă parafrază a discursuluĭ tronuluĭ, D-sa face cu vocea-ĭ argintină cîte-va raculade, stacate și fioriturĭ carĭ merg pînă la *re* natural și Senatul, mișcat de accentele calde și pline de tinerețe ale bătrînuluĭ orator, isbucnește des în salve de aplauze.

Tot ce s'a făcut, e bine făcut. Și vizita împăratuluĭ a fost bine venită, pentru că monarhul vecin care s'a opus—după cum zice un istoric englez—la unirea țărilor, șĭ-a plătit astfel polița pe care ne-o datora. Și rezolvirea chestieĭ Ghenadie e bună, pentru că țara aceasta a dat încă o dată dovadă că în chestiile marĭ partidele dispar și că ele cu unanimitate se rezolvă.

Din cînd în cînd D. N. Ionescu caută pricină unuĭa și altuĭa ca să lungească vorba, dar îl cunosc toțĭ și se feresc; numaĭ D. Obedeanu cade în cursă și D. N. Ionescu mușcă manifestațiile de stradă carĭ ajung pînă la Senat.

*

In sfîrșit, D. P. S. Aurelian se miră că încă este întrebat cine e și ce vrea să facă. De 30 de anĭ e în partid și toțĭ colegiĭ D-sale sînt membriĭ aĭ partiduluĭ. Lucrează și vor lucra în perfect acord cu D. Sturdza.

Pe lîngă aceste banalitățĭ pe carĭ le repetă nu știm pentru a cîtea oară, D. Aurelian face și o declarație importantă.

Nu sântem, a spus D-sa, luațĭ cu chirie ca să rezolvim chestia Ghenadie și apoĭ să ne ducem. Ni se pare și nouă și partiduluĭ o insultă când se spune aceasta. Am venit ca să aplicăm programul partiduluĭ și vom sta până când partidul ne va ține aci.

Discuția va continua și azĭ, ca să vorbească D. Brabețeanu.

Jip.

IMPRESIUNI și PALAVRE

(Din corespondența luĭ Chițibuș cu cetitoarele sale)

Domnule Chițibuș,

Se vede că coloana D-tale „Impresiĭ și Palavre" e plină de vrajĭ, căcĭ uĭte așa ca din senin, am prins un drag de ea, cum nicĭ nu gîndeștĭ.

De-aĭ ștĭ numaĭ cum m'aș bucura dacă drăgălașele-țĭ corespondente m'ar îngădui să staŭ cu ele de vorbă, la o laltă!

Dar, după cum vezĭ, încercarea se face pe lîngă D-ta. Și uĭte o să mă daŭ pe față și o să-țĭ spun că încercarea asta mĭ-o sprijinesc și pe slăbiciunea D-tale. O! nu mă lua în nume de răŭ: prin această slăbiciune înțeleg felul vederilor ce D-ta aĭ asupra femeieĭ, prin aceea că recunoștĭ dreptatea stăruințelor eĭ, stăruințe atît de naturale. Și încuviințezĭ, așa-ĭ, că și femeile noastre simt și pricep oare-cum puternic un maĭ plin înțeles de viață, nu?

Dar, bĭetele, cîte piedicĭ nu întîlnesc în drumul lor, cîte stavile, peste carĭ adesea-orĭ nu pot trece! Așa, cîte nu se zic, cîte nu se cred pe socoteala lor.

Și multă vreme n'aŭ căutat să dea nicĭ o dovadă cum că lucrurile staŭ alt-fel după cum se bănuĭaŭ. Multă vreme, resemnate, aŭ lăsat ca părerile greșite să se resfrîngă chiar dureros asupra lor, și aŭ tăcut. Aveaŭ doară în față convingerea că sînt neînțelese.

Azĭ însă, vezĭ de sigur și D-ta, și poate chiar te mirĭ de curentul stăruitor și puternic ce atîta vreme n'a fost băgat în seamă.

E micuță coloana *Impresiĭ și palavre*, e micuță; cine știe însă, dacă într'o bună zi nu vom avea triumful prin ea, căcĭ treptat se va vedea clar cît ne e prins sufletul de visul pe care voim să-l atingem. Și cît e de frumos visul, cît va fi de frumos în întruparea luĭ: „Superioritatea intelectuală a femeieĭ, vădită și recunoscută".

Ce departe am ajuns însă, și doară, cînd am început să scriŭ, îmĭ propusesem numaĭ cîte-va rîndurĭ. Ce vreĭ, atmosfera vrăjită a grădiniței ce cultivĭ m'a prins în mrejele-ĭ fermecătoare și mĭ-a fost drag să mă pĭerd printre brazdele-ĭ de gîndurĭ.

Rada.

Posta luĭ Chițibuș — *Cercul invalizilor*, Loco.— Impărtășesc și eŭ părerea D voastră. Opiniunile fiind libere și eŭ pentru libertatea fiind, *Alyla* să rămînă cu părerea eĭ și noĭ cu a noastră.

Ch.

Chestia mitropolituluĭ Antim

PERA, 12 Decembrie. — Ministrul cultelor a adresat o nouă și ultimă somațiune în scris patriarchatuluĭ ecumenic, cerîndu-ĭ să aranjeze în mod definitiv cestiunea mitropolituluĭ romîn. Ministrul insistă asupra uneĭ soluțiunĭ imediate.

36 de preoțĭ, reprezintînd 22 de bisericĭ aŭ declarat supunerea lor mitropolituluĭ Antim, care primește în fie-care zi depeșĭ de felicitărĭ și de recunoștință din diferite localitățĭ locuite de romînĭ. Aceste depeșĭ adresate mitropolituluĭ romînilor fac să reĭasă că numirea acestuĭa este un semn evident de bună-voință din partea sultanuluĭ față de supușiĭ săĭ de naționalitate romînă.

600 de romînĭ din Bulgaria aŭ adresat de asemenea mitropolituluĭ romîn o depeșă de felicitărĭ.

CRONICA

Un hatîr

D. M..., de loc din Capitală ne adresează următoarea scrisoare:

Domnule redactor,

Indignat de obrăznicĭile jidăneștĭ pe carĭ le fac băețiĭ din prăvăliile jidanilor dupe strada Șelarĭ, vă rog respectos de a atrage atențiunea polițieĭ prin ziarul D-voastră, de a stăpîni pe aceste canaliĭ; căcĭ nu e chip să trecĭ pe acea stradă fără să nu puĭe mîna pe tine cîte cincĭ s'aŭ șease, sub cuvîntul că se concurează între dînșiĭ. Ast-fel, aĭ nevoie saŭ n'aĭ nevoĭe să cumperĭ, eĭ vor să te introducă cu sila în prăvălie.

Vă rog dar încă o dată de a bine-voi să-mĭ facețĭ acest serviciŭ.

Mulțumindu-vă cu anticipație, vă salut cu stimă.

M.

Cum să nu facĭ hatîrul unuĭ om care a pătimit atîta și e așa de politicos?

Bac.

Tîrgul Cerealelor

Brăila, 12 Decembrie, 1896

Grîŭ cant. 48,750;	gr. 59—57½,	preț 11,12½—10.50	
Por. „ 2,900;	„ 59¼—	„ 5,20—	
Orz „ 8,950;	„ 44½—41¾	„ 4,74—4,47½	

Cereale sosite:

Pe apă		Pe uscat	
Grîŭ Hectol.	7240	Grîŭ Hectol.	—
Orz „	7000	Orz „	—

INFORMATIUNI

Situația guvernuluĭ

Acum, cînd am ascultat discuția ce s'a făcut în Senat asupra răspunsuluĭ la Mesagiul tronuluĭ, putem să ne dăm perfect de bine seama despre situația guvernuluĭ.

Un lucru este sigur: situația nu este limpezită.

Atitudinea D-luĭ Stătescu

Discursul rostit de D. M. Skina, amic și partizan al D-luĭ Stătescu, ne-a arătat care este părerea fostuluĭ ministru de justiție.

D-sa nu admite soluția dată în chestia Ghenadie și crede că nu e nicĭ o comunitate de idei între actualul și fostul guvern.

Discursul D-luĭ Skina a fost foarte viŭ comentat în culoarele Senatuluĭ și toțĭ eraŭ de acord să vadă în el declarația categorică a D-luĭ Stătescu și a amicilor săĭ «că nu vor da concurs actualuluĭ guvern».

E opozant

Uniĭ dintre guvernamentalĭ, printre carĭ D. Grigore Ștefănescu, strigaŭ continuŭ, vorbind despre D. Skina: A eșit din partid! Este opozant!

Iar cînd D. P. Grădișteanu, la sfîrșitul ședințeĭ, a cerut să nu se închidă discuția generală, pentru ca să vorbească și opoziția, maĭ mulțĭ aŭ strigat:

— Apoĭ ce, n'a vorbit D. Skina!?

Care va să zică dacă D-nul Skina e opozant și D. Stătescu este tot așa.

Atuncĭ guvernul actual nu are încrederea întreguluĭ partid.

Două declarații

S'aŭ comentat de asemenea mult și declarațiile contradictoriĭ făcute de D-niĭ Sturdza și Aurelian, carĭ, cu toate manifestațiile de dragoste ce-șĭ fac, dovedesc că acești doui primĭ-miniștri se urmăresc grozav.

D. Dim. Sturdza a spus că guvernul actual e tot guvernul trecut și că e un merit al partiduluĭ că s'a schimbat guvernul fără desbinărĭ și tot așa se va urma și cînd va veni alt guvern.

D. P. S. Aurelian, cu multă finețĕ, a replicat:

— Noĭ n'am fost închiriațĭ ca să rezolvim chestia Ghenadie.

Am venit aci ca să aplicăm programul partiduluĭ și vom sta cît timp partidul ne va ține.

Aceasta dovedește că D. Aurelian nu e de loc dispus să cedeze D-luĭ Sturdza, de și acesta a recunoscut că retragerea sa de la putere s'a impus din cauza agitațiilor din țară.

Toate aceste discuțiĭ sînt foarte viŭ comentate și aŭ ca rezultat întemeĭerea din ce în ce maĭ mult a credințeĭ că actualul guvern se va duce, împreună cu partidul, foarte curînd.

Reporter.

D. Caton Lecca, prefectul polițieĭ Capitaleĭ, a făcut o însemnată mișcare în personalul comisarilor și sub-comisarilor de pe lîngă secțiile polițieneștĭ.

Vre-o treĭ-zecĭ de funcționarĭ de aceste categoriĭ aŭ fost permutațĭ și înlocuițĭ.

Erĭ după amiazĭ, pe la orele 2 și jumătate, D. Fonton, ministrul Rusieĭ în București, a făcut o lungă vizită mitropolituluĭ Gheorghian.

D. Fonton s'a întreținut între altele cu mitropolitul și în privința propagandeĭ catolice ce se face în țară și maĭ ales în privința nouluĭ mitropolit catolic din București,

Guvernul se simte foarte încurcat în urma atitudineĭ ostile a membrilor Sinoduluĭ cu privire la noul mitropolit catolic.

D. Mîrzescu, care credea că prin închiderea Sinoduluĭ va putea opri aducerea cestiuneĭ în Sinod, se vede acum nevoit a face din noŭ vizite pe la prelațĭ, rugîndu-ĭ a nu se speria de un lucru de nimic.

Dăm aci cîte-va amănunte asupra moduluĭ cum s'a modificat legea patentelor de către comisiunea întocmită de ministerul de finance pentru acest scop.

S'a revizuit vechiul tarif introducîndu-se nouĭ categoriĭ de comercianțĭ, carĭ la 1864, cînd s'a făcut actuala lege, nu existaŭ la noĭ în țară. S'a scăzut din patenta acelor comercianțĭ a căror negoțurĭ șĭ-aŭ pĭerdut din importanța de odinioară și s'a adăogat la patenta acelora a căror importanță a crescut.

In privința articolelor fabricate în țară, s'aŭ supus comercianțiĭ carĭ le vînd la o patentă mică,—spre a se încuraja industria națională.

Oficiosul rus *Novoe Vremea* **spune că embasadorul rus Nelidoff a prezintat sultanuluĭ un program de reforme și dacă sultanul ar refuza să le aplice, Rusia va întrebuința forța armată, unindu-șĭ flotele cu acele ale Europeĭ și forțînd Dardanelele.**

Pentru acest scop, flota rusească din Marea Neagră va pleca zilele acestea spre Bosfor, pentru a ocupa Dardanelele și a rămînea acolo pînă ce sultanul va aplica reformele propuse.

Limbagiul oficiosuluĭ rus este de o gravitate excepțională și arată limpede intențiunile Rusieĭ.

Inaintările la gradul de maĭor a căpitanilor carĭ aŭ reușit la examen se vor face parte pe ziua de 1 Ianuarie și parte la 15 Februarie.

Proiectul de lege pentru organizarea armateĭ a fost luat în cercetare de D. general Berendeiŭ, ministru de războiŭ.

Partea privitoare la reducerea termenuluĭ de serviciŭ militar de la 3 la 2 anĭ e aprobată și de noul ministru de războiŭ.

D. Berendeĭ va maĭ face cîte-va-micĭ modificărĭ și va aduce după sărbătorĭ proiectul în dezbaterile parlamentuluĭ.

Plata salariilor membrilor corpuluĭ didactic pe luna Decembrie se va face între 15—20 ale luneĭ curente, în vederea sărbătorilor Crăciunuluĭ.

D. Mîrzescu a dat ordin serviciuluĭ comptabilitățeĭ, ca cel mult pînă la 16 ale luneĭ acestea, să trimeată statele la direcțiile tuturor școalelor din Capitală și pînă la 18 la acele din țară.

Congresul general al Ligeĭ culturale va fi convocat pentru ziua de 12 Ianuarie, 1897.

Aceasta în vederea înțelegerilor dintre comitetele centrale ale Ligeĭ, carĭ aŭ hotărît să se împace și să aleagă un singur comitet, compus din membriĭ ambelor comitete.

Conform statutelor, noul comitet va fi ales pe timp de doui anĭ.

In urma reușiteĭ guvernuluĭ la alegerile județiene de la R.-Sărat, D. V. Lascar nu va maĭ înlocui pe D. Tătăranu, prefectul aceluĭ județ, așa după cum lucrul era hotărît.

Noua alegere a colegiuluĭ I comunal se va face după sărbătorĭ.

Reforma învățămîntuluĭ

Proiectul de lege pentru reformarea învățămîntuluĭ secundar și superior, pe care îl pregătise D. Poni împreună cu o comisiune de profesorĭ și pe care voĭa să-l aducă în dezbaterile Corpurilor Legiuitoare în primele zile ale deschidereĭ lor, a fost cu totul modificat de D. Mîrzescu, noul ministru al instrucțiuneĭ publice.

*

Indată ce D. Mîrzescu va termina toate modificările ce are de introdus în acest proiect, îl va aduce în dezbaterile consiliuluĭ permanent de instrucțiune, pentru a-șĭ da și el avizul.

*

D. Sturdza, care are o însemnată parte de colaborație în fostul proiect al D-luĭ Poni, e foarte supărat pe D. Mîrzescu pentru modificările ce a făcut proiectuluĭ.

D. V. Lascar, ministrul de interne, a cerut D-lor Delavrancea și Xenopolu ca să nu maĭ atace în Voința Națională *pe D. Fleva, de oare-ce sînt speranțe de o împăcare a acestuĭa cu guvernul.*

D. Delavrancea însă, a trimis pe D. Lascar la D. Cantacuzino, care se știe că e inspiratorul tuturor articolelor din Voința Națională.

A se vedea urmarea foițeĭ PRIN CRIMA la pag. IV-a.

Funcționariĭ C. F. R.

Ne-am ocupat în diferite rîndurĭ de soarta funcționarilor micĭ de la C. F. R. și am arătat că de la 1883, de cînd s'a făcut legea de exploatare a C. F. și pînă azĭ, de și s'a îmbunătățit prin diferite legĭ situația funcționarilor superiorĭ, nu s'a schimbat absolut cu nimic soarta funcționarilor micĭ.

Și de alt-fel direcția singură, printr'un voluminos raport întocmit încă de la 1893, recunoaște că trebuĭe să se schimbe această stare de lucrurĭ.

Răbdarea funcționarilor

Sînt treĭ anĭ de cînd bieții funcționarĭ așteaptă să vadă împlinită făgăduĭala direcțieĭ, dar în fie-care an, sub pretextul deficitelor budgetare, chestiunea se amînă.

Pentru ca demersurile lor să aibă maĭ mult răsunet, eĭ s'aŭ constituit într'o societate cu sediul la Pitești.

In dezbaterile urmate—vre-o 6000 de funcționarĭ s'aŭ grăbit să se înscrie în societate—s'a hotărît facerea unuĭ Memoriŭ, care să se depuie la minister, direcție și Corpurile Legiuitoare.

Memoriul s'a făcut și s'a distribuit pentru a fi semnat. Cum acțiunea lor nu era nicĭ nelegitimă, nicĭ făcută cu gîndurĭ rele, funcționariĭ aŭ trimis un Memoriŭ și D-luĭ Cottescu, șeful serviciuluĭ de mișcare.

Amenințărĭ

D. Cottescu însă, a chiemat imediat pe toțĭ funcționariĭ superiorĭ și ĭ-a amenințat cu destituirea. Aŭ fost amenințațĭ cu maĭ multă violență D. Zamfirescu, președintele societățeĭ, inspector de mișcare, și D. Papadopolul, șeful găreĭ Pitești.

D. Cottescu a cerut, nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puțin, de cît desființarea societățeĭ funcționarilor C. F. R. și a Memoriuluĭ, care este deja semnat de peste 5000 funcționarĭ.

Atitudinea D-luĭ Cottescu este condamnabilă din toate punctele de vedere, căcĭ D-sa trebuie să-șĭ dea seama că fie-care om are dreptul să-șĭ apere cererile sale juste, și Statul —ca exploatator —trebuĭe să dea dovadă de umanitarizm, echitate și cinste.

Revendicările

Să ne înțelegem: Ce cer acești funcționarĭ? Iată cererea lor:

Organizarea corpurilor C. F. R. prin lege, determinându-se în special următoarele puncte:

a) Stabilirea uneĭ clasificațiunĭ a salariilor și hotărîrea drepturilor și a datoriilor, după norma adoptată pentru corpul telegrafo-poștal prin legea de la 1892.

b) Determinarea drepturilor la pensie, modificîndu-se și întinzîndu-se asupra tuturor funcționarilor Căilor Ferate.

c) Infiintarea unuĭ consiliŭ de disciplină.

d) Infiintarea uneĭ case de dotațiunĭ.

Pe lîngă acestea, maĭ cer următoarele:

1) Locuințĭ și biurourĭ construite în condițiunĭ higienice.

2) Desființarea gratificațiilor de anul noŭ.

Acestea sînt cererile funcționarilor carĭ **azĭ de și muncesc pînă la 38—40 ore în șir, sunt plătițĭ cu 35—150 leĭ maximum și nu aŭ de cât un ridicul de pensie și de ajutor în caz de nenorocire, de și sunt zilnic expușĭ la accidente primejdioase.**

Acest drept la pensiune și la ajutor nu-ĭ fixat în baza uneĭ legĭ, ci a unuĭ regulament arbitrar, care lasă pe funcționar absolut la descreția direcțiuneĭ generale.

Să sperăm că acum, cînd chestia s'a ridicat în întreaga presă, ea va avea un ecoŭ și în parlament.

R.

D. Grigore Alexandrescu, comerciant, publică în *Romînul* următoarea scrisoare:

București, 11 Decembrie, 1896.

Chestiunea mitropolituluĭ, care m'a determinat a mă manifesta și aprecia valoarea acelora carĭ aŭ luptat pentru rezolvarea eĭ, astă-zĭ fiind terminată în folosul și liniștea țăreĭ, declar că nu maĭ pot urma pe nimenĭ în alte cestiunĭ politice, carĭ nu intră în competința mea.

Grigore Alexandrescu,
comerciant.

EDIȚIA III

Demisia ministeruluĭ sîrb

BELGRAD, 12 Decembrie.— Se asigură că ministerul Novakovicĭ a prezintat erĭ regeluĭ demisiunea, dar că după cererea acestuĭa, va gira afacerile pînă la votarea budgetuluĭ.

Procesul Stambulow

SOFIA, 12 Decembrie.—Ascultarea martorilor continuă. Printre martoriĭ ascultațĭ se află Hakanow, doctorul luĭ Stambuloff, douĭ geandarmĭ douĭ foștĭ geandarmĭ, Dimitrow, douĭ judecătorĭ de instrucție.

Hokanow depune că Stambuloff a pronunțat din timp în timp cîte-va nume și cîte-va cuvinte ca: **m'a omorît... Halil... Tuffektschieff... Beltchew... Prințul...**

Cîțĭ-va martorĭ aŭ văzut pe Halin fugind și aruncînd un iatagan.

Dimitrow depune că birjarul acuzat, Atzow, a zis în închisoarea sa că Halin, Boni și Gheorghieff aŭ năvălit asupra luĭ Stambuloff lîngă magazinul Preslow.

Starea luĭ Gladstone

LONDRA, 12 Decembrie.— Contrar știrilor defavorabile răspîndite asupra sănătățeĭ D-luĭ Gladstone, se constată că starea sănătățeĭ acestuĭa este satisfăcătoare.

Buletin Atmosferic

13 Decembrie, 1696.

Timp închis și foarte umed toată ziua.
In Moldova a fost ingheț.
In Muntenia n'a fost nicăĭerĭ ingheț. A plouat cîte puțin în unele localitățĭ din țară. Pe unele locurĭ a nins puțin.

Ultime Informațiunĭ

D. Fonton la rege

Dacă discursul prințuluĭ Gr. M. Sturdza, rostit în Cameră cu ocazia desbaterilor asupra răspunsuluĭ la Mesagiŭ, nu a avut efectele pe carĭ singur oratorul poate că le ar fi putut dori, a avut totușĭ rezultate destul de neplăcute pentru guvernul D-luĭ Aurelian.

Intreruperile

Se știe că în lungul săŭ discurs, prințul Gr. Sturdza nu a vorbit de cît despre Rusia și bine-facerile ce ar decurge pentru țară din o alianță a noastră cu statul vecin.

De maĭ multe orĭ în timpul pe cînd vorbia oratorul, membriĭ majorităței, printre carĭ D-niĭ Emil Costinescu, Nacu, Dincă Skileru și Mărgăritescu, aŭ întrerupt pe orator și l-aŭ dezaprobat de repețite orĭ.

D. Costinescu în deosebĭ a spus D-luĭ Sturdza:

— Camera e prea îngăduitoare cu D-voastră. Cele ce spunețĭ s'ar putea rosti în Camera rusească, Iar nu în Parlamentul romîn.

D. Fonton

Cele petrecute în Cameră aŭ fost raportate fără întîrziere D-luĭ Fonton.

Atît întreruperile D-luĭ Costinescu cît și ale D-lor Skileru și Mărgăritescu, aŭ fost considerate de D. Fonton ca ireverențioase pentru Rusia. Cu toate că majoritatea a trecut la ordinea zileĭ, după terminarea discursuluĭ D luĭ Sturdza, acele întreruperĭ venite din partea majorităței aŭ fost socotite ca absolut nepolitice.

La Palat

Imediat D. Fonton a cerut audiență regeluĭ, căruĭa i s'a plîns de atitudinea membrilor majorităței față cu statul pe care D-sa îl reprezintă.

După terminarea ședințeĭ la Cameră, D. Aurelian fiind primit de rege, acesta ĭ-a comunicat plîngerea reprezintantuluĭ Rusieĭ, cerînd primuluĭ ministru ca să potolească pornirile ostile ale membrilor majorităței, față de statul vecin.

Amenințare

D. Aurelian a spus atuncĭ regeluĭ că-ĭ este cam anevoie să stăpînească pornirile individuale ale membrilor Parlamentuluĭ și eĭ de-altmintrerĭ majoritatea a trecut la ordinea zileĭ asupra discursuluĭ prințuluĭ Sturdza.

Regele, căruĭa se vede nu ĭ-a plăcut acest răspuns, a zis D-luĭ Aurelian:

Sînt însă alțiĭ carĭ pot!...

Cu alte cuvinte ĭ-a dat a înțelege că dacă D-sa nu e în stare a conduce după plac pe deputațĭ saŭ a-ĭ stăpîni, sînt alte persoane carĭ, venind la guvern, ar putea face aceasta.

O amenințare foarte categorică.

N.

Se telegrafiază din Viena, că acolo s'aŭ ținut conferințe militare de mare importanță, carĭ staŭ în legătură cu o eventuală izbucnire a turburărilor în Balcanĭ. Consultările aŭ decurs sub președinția împăratuluĭ și s'aŭ terminat Sîmbătă seara.

Aŭ participat la ele, afară de șeful statuluĭ major și ministrul de războiŭ, mulțĭ comandanțĭ de corp, cum e Waldstaetten din Temișoara și alțiĭ. Se crede că aŭ fost stabilite în mod definitiv dispozițiunile militare, carĭ vor fi puse la cale din partea monarchieĭ vecine, în caz dacă situația politică s'ar turbura de tot în Orient.

D. V. Lascar, ministru de interne, a fost chemat azĭ la palat, unde a stat aproape o oră.

Regele a cerut explicațiĭ ministruluĭ în privința știreĭ răspîndite că fostul

mitropolit Ghenadie ar fi sechestrat la Căldăruşani şi i-a cerut să facă aşa, în cît să nu se mai dea prilej de noui scandaluri.

O pungăşie îndrăzneaţă

Se petrec de o bucată de vreme în Bucureştĭ lucrurĭ pe carĭ pînă acum le aflam numaĭ printre „faptele diverse" ale [illegible] streine.

Douĭ pungaşĭ, anume Ion Gunea şi G. Petrescu, aŭ ieşit astă noapte înaintea D-luĭ Toma Ionescu, învăţător din comuna Vlădenĭ-Cîrligele, judeţul Buzăŭ, pe cînd trecea prin strada Viitoruluĭ, şi l-aŭ luat la bătaie, voind a-l prăda de banĭ.

Bietul om s'a luptat cum a putut cu pungaşiĭ, carĭ îl ameninţaŭ cu moartea dacă nu le dă toţĭ baniĭ ce posedă asupră-ĭ.

*

Pungaşiĭ aŭ reuşit să-ĭ ia ceasul de la brîŭ. Invăţătorul nu putea să ţipe, de oare ce un pungaş îl astupase la gură, iĭ pusese genunchiĭ în piept şi îĭ dădea pumnĭ peste fălcĭ.

Din fericire tocmaĭ cînd pungaşiĭ reuşiseră să-ĭ ia portmoneul cu banĭ din pozunar, un locuitor din acea stradă se întorcea spre casă. Pungaşiĭ văzîndu-l, aŭ lăsat victima şi-aŭ fugit.

*

Dar învăţătorul scăpat din mîinele lor, a început să ţipe şi să fugă după eĭ.

Impreună cu tovarăşul săŭ, învăţătorul a reuşit a ajunge pe pungaş, şi atuncĭ s'a încins o luptă straşnică între dînşiĭ.

Veciniĭ, alarmaţĭ de strigăte, aŭ sărit şi eĭ în ajutor şi aŭ reuşit a lega pe pungaşĭ şi a-ĭ da pe mîna poliţieĭ, unde se află acuma arestaţĭ.

Eĭ sînt douĭ vechĭ clienţĭ aĭ puşcăriilor.

D. G. Mîrzescu şi-a însuşit proiectul de lege pentru hirotonirea preoţilor, aprobat de fostul guvern şi trecut deja prin toate secţiunile Camereĭ.

Proiectul care nu conţine de cît două articole e vorba ca să fie adus în dezbaterea Camereĭ Luni saŭ Marţĭ.

La alegerea colegiuluĭ III-lea judeţian din R.-Sărat a figurat numaĭ lista guvernamentală, care a şi reuşit.

Astă-noapte, D. Cezar Sidoli a sosit cu trupa sa în Capitală.

Ducîndu se la localul circuluĭ, a fost oprit ca să intre de către fratele săŭ George Sidoli. Din această cauză s'a iscat o bătaie crîncenă între ceĭ douĭ fraţĭ şi oameniĭ din trupa fie-căruia.

Pentru ca George Sidoli să nu maĭ poată da reprezintaţiunĭ, i s'a distrus manejul.

Vinerĭ, la 20 Decembrie se va întruni marele colegiu electoral pentru a alege pe episcopul de Roman.

Pentru acest loc sînt douĭ candidaţĭ şi anume: arhiereiĭ Calistrat Orleanul şi Floru Băcăoanul.

Guvernul susţine candidatura arhiereuluĭ Calistrat.

Erĭ a avut loc la Brăila alegerile colegiuluĭ III judeţean. Din 600 de alegătorĭ, aŭ luat parte la vot numaĭ 300.

A reuşit lista naţional-liberală, compusă din D-niĭ T. Apostolescu, Nedelea Rizescu, T. Vasilescu, Stancu Orăşanu, Ion Oţeleanu şi N. Dimitriu.

Conservatoriĭ n'aŭ întrunit de cît vre-o 50 de voturĭ.

Consiliul comunal din Iaşĭ a ales erĭ, cu 3 voturĭ contra 1, ajutor de primar în locul D luĭ Eduard Ghica, demisionat, pe D. C. Lepădatu.

Budgetul C. F. R., va fi luat în discuţie şi votat de Cameră, Lunĭ.

Majoritatea s'a înţeles cu guvernul că dacă pînă Sîmbătă nu vor vorbi toţĭ oratoriĭ înscrişĭ pentru răspunsul la Mesagiŭ, să se ceară închiderea discuţieĭ.

Furtul de la Sf. Spiridon

La 14 Noembrie, casierul de la Sf. Spiridon din Iaşĭ, anume N. Harnagea, plecase în congediŭ pentru 10 zile. Motivul invocat pentru obţinerea congediuluĭ era înlocuirea ce i se notificase de epitropie.

In locul săŭ a fost numit maĭ pe urmă D. Manoliu, casierul Credituluĭ Urban.

D. Harnagea se ducea în Bucureştĭ, pentru a stărui să i se acorde un alt post. Epitropiĭ, înaintea cărora fostul casier se bucura de o deosebită trecere, n'aŭ făcut nicĭ-o dificultate la cererea de congediŭ, şi ar fi fost bucuroşĭ dacă dînsul ar fi obţinut o altă slujbă.

*

Inainte de a pleca, a lăsat sub-casieruluĭ, D. Simionescu, 84,000 leĭ, fond de manipulat şi garanţiile provizoriĭ.

Ce a făcut în Bucureştĭ, nu se ştie. Descinsese la otel Metropole, în faţa palatuluĭ, la camera cu No. 35 şi era înscris cu întreg numele.

După expirarea congediuluĭ de 10 zile, Harnagea a cerut prelungirea încă pentru 3 zile, ceea ce i s'a acordat iarăşĭ de epitropie, cu o uşurinţă de neexplicat.

*

După 28 zile, în care nu s'a ştiut nimic despre fostul casier, s'a primit o scrisoare la direcţia epitropieĭ.

Scrisoarea, datată 11 Decembrie, purta stampila oficiuluĭ din Tîrgul Frumos şi era semnată N. Harnagea. Ea a căzut ca o lovitură de trăznet în administraţiunea Sfîntuluĭ Spiridon.

*

Scrisoarea anunţa, în patru paginĭ, pe D. Pogonat, că lipsindu-ĭ 124.000 leĭ din casă, Harnagea e silit să-şĭ ia lumea în cap. Lipsa lor este explicată în scrisoare, printr'un furt a căruia victimă a fost ex-casierul. Ea termină recomandînd călduros umanităţeĭ directoruluĭ pe copilul luĭ Harnagea, care rămîne fară nicĭ un sprijin în greaua luptă pentru traiŭ.

Odată cu aceasta, D. Pogonat maĭ primi şi o scrisoare cu fracht, tot din Tîrgul-Frumos, cu cheile de la lada cu banĭ.

In vremea pe cînd în biserică se oficia slujba pentru patronul instituţiuneĭ, Sfîntul Spiridon, parchetul sesizat proceda la anchetă, punînd sigiliile pe casele de banĭ şi începînd interogatoriile.

Primul interogat a fost D. Cortez, funcţionar al casierieĭ. Se zvonise că numitul, avînd de luat o sumă de 4000 de leĭ de la epitropie, fusese achitat de către însu-şĭ Harnagea.

La început, Cortez refuză a da orĭ-ce informaţiune. Luat din scurt şi ameninţat, el dă toate lămuririle.

Cînd D. Caracaş l-a asigurat că nu-ĭ va lua ceĭ 4000 de leĭ, spune imediat:

— Atuncĭ, haĭ să vi-l daŭ, D-le procuror.

— Pe cine? întreabă D. Caracaş.

— Pe Harnagea!

*

La domiciliul acestuia, strada Curelarĭ, găsesc pe Harnagea, care, trezit din somn şi imediat interogat, mărturiseşte faptul.

A sosit dimineaţă în Iaşĭ, din Bucureştĭ, şi avea intenţiunea să plece chiar seara în străinătate.

Intrebat ce a făcut cu baniĭ, Harnagea a dat răspunsurĭ evazive. Parchetul însă are speranţă că va putea descoperi baniĭ.

S'aŭ făcut perchiziţiunĭ la o amantă a luĭ Harnagea.

*

Se zice că s'ar fi descoperit scrisorĭ foarte compromiţătoare pentru multe înalte personagiĭ din Iaşĭ, ceea-ce va necesita perchiziţiunĭ senzaţionale.

R.

TEATRALE

Azĭ se reprezintă pentru a doua oară de către trupa lirică opera *Norma*. Miercurĭ, la prima reprezintaţie, s'a cîntat foarte slab şi nicĭ nu puteam să ne aşteptăm la maĭ bine. Opera luĭ Bellini este una dintre cele maĭ dificile compoziţiunĭ muzicale şi numaĭ artiştĭ de primul rînd o pot interpreta.

Rolul tenoruluĭ este zdrobitor şi chiar tenorĭ celebri ezită să-l cînte. Tot aşa este şi rolul Normeĭ. Trebuie o cîntăreaţă cu bună şcoală şi cu voce mare.

Miercurĭ, putem spune că n'am auzit *Norma*. Tot mergea alandala. Maestrul dirijor de asemenea conducea prea în galop.

Ar fi bine ca direcţia să nu se apuce să dea opere pentru carĭ nu are artiştĭ.

Ce folos că D. Teodorescu era bine şi corurile satisfăcătoare, cînd cele treĭ rolurĭ principale eraŭ foarte slab ţinute.

In Clotilda, confidenta Normeĭ, s'a prezintat o tînără artistă angajată anul acesta de direcţie. Rolul e foarte neînsemnat şi decĭ nu de astă-dată s'ar putea aprecia tînăra D-şoară Placca. Ceea ce am putut constata e că are o voce plăcută, destul de puternică şi a fost stăpînă pe ea în micul rol pe care l-a avut.

De ce a angajat o direcţia, dacă nu i-a găsit pînă acum un rol de debut? Situaţia aceasta e descurăjătoare pentru o tînăra artistă.

T.

Corpurile Legiuitoare

De la Cameră

Urmarea şedinţeĭ de la 12 Decembrie

D. Dobrescu vorbeşte apoĭ despre primirea împăratuluĭ Franz-Iosef şi despre chestia naţională, întrebînd de ce guvernul romîn *nu intervine la Viena şi chiar la Berlin în favoarea romînilor din Ungaria.*

Trecînd la chestia macedoneană, constată că relaţiunile Romînieĭ cu Serbia şi Grecia nu sînt din cele maĭ bune, aşa că răŭ s'a spus în Mesagiŭ că relaţiunile Romînieĭ sînt bune cu toate statele Europeĭ. Mustră pe ceĭ ce aŭ provocat ieşirea D-luĭ Fleva din minister şi se pronunţă pentru revizuirea legeĭ sinodale. Călugăriĭ, spune D. Dobrescu, trebuiesc daţĭ afară din Sinod, căcĭ aŭ dovedit că nu merită să ocupe acest loc de onoare.

*

Vorbind de bătăile în armată, găseşte că codul militar nu se maĭ poate aplica ast-fel cum este astă-zĭ şi că reforma legeĭ militare se impune, fără de care bătăile şi arbitrariul nu vor dispare din armată.

Cere aducerea la ordinea zileĭ a proiectuluĭ de lege pentru repaosul de Duminecă şi, trecînd la sistemul nostru electoral, critică actuala lege electorală, care face ca numaĭ o mică părticică din cetăţeniĭ ţăreĭ să ia parte la lucrările Statuluĭ.

Noĭ, partizaniĭ Votuluĭ obştesc, trebuie să protestăm în contra actualeĭ legĭ electorale şi să cerem introducerea Sufragiuluĭ Universal. Aplauze).

Colegiile micĭ şi strîmte se pot tot-d'a-una teroriza de către toate guvernele. Regimul electoral de astă-zĭ va da vecinic guverne cuceritoare carĭ vor dispune de averea cetăţenilor ţăreĭ, carĭ nicĭ nu iaŭ parte la lucrările guvernelor (Apl.).

*

Arată apoĭ că Corpurile Legiuitoare, **în loc de a da dreptul de vot ţăranuluĭ romîn, votează în fie-care zi o mulţime de indigenate ale bulgarilor, sîrbilor şi grecilor bogaţĭ,** formînd ast-fel o clasă de cetăţenĭ străinĭ de sentimente pentru ţară. Inmulţirea acestor cetăţenĭ străinĭ este un pericol pentru ţară, căcĭ eĭ aŭ acaparat toată bogăţia ţăreĭ. **Pentru a a ne apăra de această invaziune, singurul mijloc este introducerea Sufragiuluĭ Universal, cînd milioanele de ţăranĭ romînĭ vor anihila cu totul elementul străin şi periculos.**

De la un capăt la altul al ţăreĭ există o nemulţumire din ce în ce crescîndă, *şi numaĭ prin votarea de legĭ democratice în frunte cu Sufragiul Universal*, se va putea îmbunătăţi situaţiunea destul de precară în care se află astă-zĭ Romînia (Apl.).

*

D. Gorgos începe prin a spune că va vorbi **despre sistemul nostru electoral şi despre restrîngerea putereĭ executive.**

In ţară nu există de cît două puterĭ; iar de fapt numaĭ una şi anume acea executivă, căcĭ puterea judecătorească, pentru ca să fie independentă, trebuie să emane de la naţiune prin elegibilitate.

De asemenea, puterea legislativă, pentru a fi adevărata expresiune a ţăreĭ, **trebuie să fie aleasă liber şi de toată ţara, iar nu de o infimă minoritate, cum se practică sub regimul electoral de astă-zĭ.**

*

D. Gorgos face istoricul diferitelor faze prin carĭ a trecut sistemul electoral din Romînia şi arată cum tot-d'a-una partidele de guvernămînt, fie liberale fie conservatoare, şi-aŭ ales nu numaĭ majoritătĭ dar chiar unanimităţĭ.

Sistemul electoral de astă-zĭ este nenorocit din toate punctele de vedere, căcĭ nu numaĭ că lipseşte pe patru milioane jumătate de romînĭ de la dreptul de vot, dar şi înverşunează pînă la ură luptele politice între partidele din ţară.

Introducerea sistemuluĭ de reprezintare a minorităţilor este un mic leac la răul care domneşte actualmente; **dar nu poate avea un efect practic, fără introducerea Sufragiuluĭ Universal.**

Fie-care romîn avînd dreptul ca să-şĭ exercite datoria sa de cetăţean, de ce să oprim o clasă întreagă de oamenĭ ca să ia parte la lucrările ţăreĭ? *Cînd toţĭ cetăţeniĭ acesteĭ ţărĭ vor putea vota, atuncĭ numaĭ vom avea principiul proporţionalităţeĭ şi vom putea cu succes introduce sistemul de reprezintare a minorităţeĭ.*

*

D. Gorgos dovedeşte cu cifre lipsa completă de proporţie între diferitele colegiĭ electorale.

Adversariĭ Votuluĭ Universal susţin că masele inculte vor fi nişte instrumente oarbe în mîinile guvernelor. **Este o eroare, căcĭ cu ce s'a dovedit oare independenţa actualelor colegii electorale?** Cu nimic. Din contră, aceste colegiĭ ne-aŭ dovedit pînă astă-zĭ că sînt cele maĭ servile instrumente ale fie-căruĭ guvern.

Fără reprezintarea minorităţilor şi Sufragiul Universal nu vom putea îmblînzi luptele politice dintre partidele din ţară, carĭ aŭ ajuns la o extremă violenţă.

Limbagiul violent al preseĭ romîne este consecinţa luptelor dintre partidele de la guvern şi cele din opoziţie. Apoĭ aspectul care ni-l prezintă astă-zĭ luptele între diferitele partide, este din cele maĭ triste.

De un timp încoace, vedem că aceĭ carĭ erĭ se înjuraŭ, astă-zĭ se pupă pentru a-şĭ apăra interesele lor personale în detrimentul mareĭ majorităţĭ a ţăreĭ.

Dacă partidul liberal voieşte să maĭ existe, el trebuie să se grăbească **să convoace Constituanta, pentru a introduce în sistemul nostru electoral Sufragiul Universal şi reprezintarea minorităţilor.**

(Aplauze prelungite).

*

Şedinţa se suspendă pentru 10 minute.

D. V. Cogălniceanu are cuvîntul la redeschidere şi spune că regretă că este silit a vorbi într'o Cameră descomplectată, de oare-ce nu sînt de faţă şase-zecĭ de deputaţĭ.

Sînt, D-lor, un democrat constituţional, acesta este crezul meŭ politic. Odată ce am spus aceasta, trebuie să constat că de geaba s'a făcut legenda că alegerile aŭ fost libere. Alegerile n'aŭ fost nicĭ odată libere în ţară, din cauza viciosuluĭ nostru sistem electoral.

Arată cum D-niĭ Bianu şi D. Brătianu aŭ fost aleşĭ în judeţe unde nicĭ nu aŭ călcat vre odată.

Majoritatea protestează.

*

D. preşedinte Giani întrerupe pe D. Cogălniceanu, care riposteazä spunînd că D. Giani este cel maĭ mare inimic al parlamentarismuluĭ.

*

D. Cogălniceanu continuă vorbind despre administraţiunea Dobrogeĭ şi sfîrşeşte cerînd drepturĭ politice pentru această provincie **şi introducerea Sufragiuluĭ Universal în sistemul nostru electoral.**

*

Şedinţa se ridică la orele 5.

Şedinţa de la 13 Decembrie, 1896

D. Politimos interpelează guvernul asupra faptuluĭ dacă *arhiereul catolic din Bucureştĭ a fost ridicat la rangul de mitropolit pentru Romînia şi întărit în această calitate şi dacă în Craiova şi Galaţĭ s'aŭ înfiinţat episcopate catolice.*

D. Aurelian zice că *în ceea ce priveşte pe mitropolitul catolic, nu e nimic adevărat, iar în privinţa episcopatelor va răspunde în termen legal.*

*

Se intră în ordinea de zi şi de oare-ce D. Al. Djuvara a renunţat a maĭ vorbi, se dă cuvîntul D-luĭ Popescu-Bîrlad asupra răspunsuluĭ la Mesagiŭ, care citeşte un lung discurs.

*

Discursul D-sale, în care e vorba de o lungă călătorie ce a facut astă-vară în Transilvania, impacientează Camera şi deputaţiĭ întrerup pe orator.

Acesta răspunde şi se încinge un adevărat dialog între tribună şi diferitele băncĭ ale camereĭ.

D. Popescu e nevoit să părăsească tribuna.

*

D. Fleva cedează cuvîntul D-luĭ Aslan, care ca şi predecesorul săŭ, se mărgineşte a face dialogurĭ caraghioase cu preşedintele.

De la Senat

Şedinţa de la 13 Decembrie, 1896

D. Micescu depune memoriul societăţeĭ funcţionarilor C. F. R. prin care cer ameliorarea stăreĭ lor.

D. E. Porumbaru promite că va studia de aproape această cestiune şi va face tot ce se va putea, în calitate de ministru al lucrărilor publice.

D. Schina interpelează guvernul în privinţa moşteniriĭ Bedmar.

Se asociază şi D-niĭ Grădişteanu şi colonel Obedeanu.

*

D. Gr. Gr. Cantacuzino, vorbind asupra răspunsuluĭ la Mesagiŭ, zice că ar trebui să înceteze urile şi să se proceadă la lucrărĭ serioase de care ţara are nevoie, fără a se maĭ gîndi cu toţiĭ mereŭ la chestia Ghenadie. Ea a fost rezolvată de ambele partide pentru binele ţăreĭ.

Partidul naţional-liberal ar face bine să continue opera de reforme necesare, începută de partidul conservator.

*

D. Valerian-Urseanu susţine Mesagiul

SPECTACOLE

PALATUL ATENEULUI — Sîmbătă 14 Decembrie, 1896. *Concert* dat de violonistul D. Dinicu, cu concursul D-lor Epstein, renumitul pianist din Viena şi D. Dimitriu.

Inceputul la 8 şi jum. ore seara.

— Lunĭ, 16 Decembrie, 1896, se va reprezinta irevocabil frumoasa piesă: *Naşul în casa fineĭ*,

Biletele se găsesc de pe acum la casa Ateneuluĭ.

FOIȚA ZIARULUI «ADEVERUL»

207

PRIN CRIMA

PARTEA A PATRA

JUSTIȚIE SUPREMĂ

VII

Trădătorii

Explică-i descoperirea. O va studia, căci și el se ocupă cu ast-fel de lucrurĭ și numaĭ după avizul săŭ se hotărăște dacă afacerea merită să fie supusă uneĭ comisiunĭ speciale.

Segrist, fără nicĭ o bănuĭală, se duse imediat la Domnul cu inteligența vastă.

Din nenorocire era una din acele personalitățĭ carĭ trăesc în jurul ministerelor, ca toțĭ gheșeftariĭ răpitorĭ și nemiloșĭ, adevărate paserĭ de pradă carĭ se țin după oștirile în campanie, gata să trafice cu orĭ-ce, de o nevoie urgentă ca și de o speranță de avansare abia definită...

Pe mîinile unuĭa de aceștia căzuse bietul Segrist!

Dintr'o aruncătură de ochĭ, fură judecațĭ și el și invenția luĭ.

La a doua vizită a luĭ Segrist, D. X... îĭ zise:

— Da, am să fac un raport din cele maĭ favorabile, voiŭ urmări afacerea, mă voiŭ ocupa de încercărĭ, voiŭ aplana toate dificultățile, dar vreaŭ jumătate din descoperire, atît ca nume cît și ca beneficiŭ...

Segrist, după cum țĭ-am spus, e naiv; ce e maĭ mult, e extrem de cinstit. S'a revoltat în fața acesteĭ propunerĭ, a țipat prea tare, s'a indignat... s'aŭ indignat de dînsul!..

Atuncĭ D. X... furios, a făcut un raport deplorabil.

Invenția luĭ Segrist era, după dînsul, o nebunie, și cel care o concepuse era un nebun, cu atît maĭ primejdios că manipula substanțe necunoscute și teribile!...

Dar soluția aceasta, orĭ cît de supărătoare era pentru nenorocitul inventator, n'a fost dată totușĭ numaĭ de cît.

Din contra, D. X... a făcut pe bietul om ca să aștepte anĭ de-a rîndul, înebunindu-l de nesiguranță; în tot cazul propunîndu-ĭ mereŭ tîrgul odios, încercînd să facă învoĭală prin toate mijloacele posibile: promisiunĭ saŭ amenințărĭ.

Segrist era muritor de foame și era în prada chinurilor ce sfîșie pe omul de geniŭ care nu se gîndește de loc la bogăția ce are în perspectivă, dar care își zice:

— Am alte ideĭ în cap, ideĭ șĭ maĭ frumoase, carĭ vor complecta pe cele d'întîĭ... Dar pentru asta îmĭ trebuiesc banĭ și iar banĭ!...

Dacă pun mîna pe ceva parale aș face experiențe conchizătoare, aș înzestra țara mea cu descoperirĭ importante, carĭ ar isprăvi opera începută și ar pune patria în rîndul celor d'întîĭ țarĭ din lume!...

Și în locul acestor visurĭ de mărire și devotament, nimic, nimic... Vecĭnic nimic! Nicĭ un răspuns!...

Nicĭ un răspuns!..

Mă înșel!...

Vecĭnic acelaș, din potrivă...

— Iată, îĭ zicea, actul de asociație, iscălește și veĭ avea tot ce doreștĭ cu atîta ardoare, ĭar de nu, invențiile D-tale nu vor vedea nicĭ-o-dată lumina...

Și dacă spuĭ cuĭ-va ceea ce s'a petrecut între noĭ, de oare-ce sînt puternic pe cînd D-ta nu însemnezĭ nimic, fac să te închiză ca pe un calomniator și defăĭmător.

— Aĭ imaginație, D-le, zise D. de Braismes, maĭ alb de cît ceara, și iritat pînă la delir.

Monté-Léone răspunse disprețuitor:

— Poate și imaginație, dar maĭ am și alt-ceva.

Celă-l'alt tresări.

— Ce? zise.

— Dovezile celor ce înaintez, și niște dovezĭ așa de compromițătoare, în cît te în'trebĭ cum un om cu inteligența vastă, așa cum l-a definit ministrul pe amicul săŭ, a putut să le dea contra luĭ însu-șĭ și contra altora...

— Altora?... Carĭ?...

— Nu căuta să-ĭ aflĭ și lasă-mă să urmez.

— Eĭ bine, fie!

— Segrist, văzînd că nu-ĭ chip de încercat nimica cu D. X... și scos din răbdărĭ, se hotărî să-șĭ prezinte invenția aiurea.

— In Anglia?

— Țĭ-am spus că era onest și mare patriot.

— De ce n'a maĭ venit aci?

— A încercat de nenumărate orĭ. Dar orĭ-ce cerere de audiență, scrisorĭ, rapoarte, totul a fost în zadar. Tăcerea cea maĭ disprețuitoare a fost singurul răspuns ce a obținut, fie de la ministru, fie de la aceĭ carĭ îl înconjuraŭ.

— Eŭ n'am știut nimic.

Christoval avu o mișcare expresivă în fizionomie care însemna: cuĭ vreĭ s'o spuĭ?

D. de Braismes nu găsi priincios să se angajeze pe calea asta și zise:

— Și ce-a făcut Segrist cu invențiile luĭ?

— Le-a supus altuĭ om de afacerĭ?

— Care nu ĭ-a cerut comision?

— Nu există ast-fel de om. Dar comisionul acesta era maĭ puțin considerabil de cît al D-luĭ X și, maĭ mult încă, toată gloria descopereriĭ rămînea pe seama inginerului al căruĭ nume rămîne singur în joc.

— De sigur vreĭ să vorbeștĭ de D. Claîne?

— Nu. Segrist s'a adresat unuĭ francez al căruĭ nume era o dată sinonim cu lealitatea și onoarea. Din nenorocire acuma nu maĭ e așa...

— Și e?...

— Baronul Louis Berthier.

— Ah! înțeleg!... insinuările ziaruluĭ *Phenix!*... Eĭ a vîndut invenția Engliterei... Mizerabilul! Un om cu așa situație?...

Dar e sigur?

— Afacerea era terminată... Am cumpărat eŭ atuncĭ lucrul, de oare ce fusesem înștiințat la timp!...

— Pe cine vreĭ să-l facĭ să creadă că baronul Berthier a comis o asemenea acțiune?...

— Pe toțĭ aceĭa cărora le voĭ arăta actele ce am căpătat.

— Prin cine le-aĭ căpătat?...

— Prin Louis Berthier...

— In persoană?

— Nu. Dar le depusese la agentul englez care servia de intermediar între guvernul săŭ și baronul. Am plătit toate astea foarte scump, de cît nu-mĭ lipsește nimic.

— Numele agentuluĭ?

— Nu țĭ-l pot spune. Era un englez care făcea o meserie pentru care era plătit și pe care nimenĭ nu-l poate blama, fiind-că de-altminterĭ era vorba de interesul țăreĭ sale.

— Dar, după cum spuĭ, șĭ-ar fi trădat țara pentru D-ta...

Monté Léone nu răspunse direct la această insinuare.

— Iĭ făcusem atîtea servicĭĭ, în cît englezul acesta era cu totul în puterea mea. Eram și sînt încă stăpînul săŭ. Nu poate să-mĭ refuze nimic.

— Atuncĭ Louis Berthier e un trădător?...

(Va urma)

Premiile „Adevĕruluĭ"

CUPON

14 DECEMBRIE, 1896

Acest cupon, tăiat din gazetă și trimis *Sălei de depeșĭ a Adevĕruluĭ*, dă drept la unul din premiile din lista de maĭ jos. El este valabil pînă la 18 Decembre inclusiv.

Note muzicale

	In loc de Leĭ	să dă ca premiŭ cu
Math. Mironescu. Le beaux Yeux. Vals	2.—	1.—
Ercole Carini. Air de danse dans le style ancien	1.50	0.95
C. G. Porumbescu. Rhapsodie romînă	3.—	1.70
Hélène Bălăceanu. Douce rêverie vals	2.—	1.20
C. G. Bianchi. Jour de bonheur	2.—	1.20
F. Bittner. Les noces d'Olivettes Quadrille	1.50	0.95
St. Conrad. La messagère Palca-Mazurca	1.50	0.95
L. de Santis. Maria Polka	1.—	0.70
Ed. Hübsch, Defilé-Marshe	1.—	0.70
G. Cavadia. Te iubesc romanță	1.50	0.95
G. Ochialbi. Ce spuĭ maĭ melodie națională	1.—	0.70

Cărțĭ franceze

	In loc de Leĭ	Să dă ca premiŭ cu
Pitée-Grill. Les petits potins militaires	3.50	0.80
Jean Carol. Sœur Jeanne	3.50	0.80
Les Petits Cotés du divorce. Mon nom! comedie en trois actes	3.50	0.80
Louis Richard. Douce-Margot, roman	3.50	0.80
Mary Brandés. Bébé Cordon bleu. Petit livre de cuisine pour les enfants	2.—	0.70
Maurice Dubard. Fleur d'Afrique roman	3.50	0.80
Wast-Ricouard. M-me Lavernon roman	3.50	0.80
Léon Gandillot. Les filles de Jean de Nivelle	3.50	0.80
Catulle Mendés. Histoires d'amour	1.—	0.65
» » La vie serieuse	1.—	0.65
Alphonse Delaunay. Maman	1.—	0.65
„ „ Le crime de la rue de Lilas	1.—	0.65
» » L'homme à la pipe	1.—	0.65
Georges Reynal. Monsieur le Docteur	1.—	0.65
„ „ La ruine du charlatan	1.—	0.65
A. Sirven et A. D'Orsay. Coeur de fer	1.—	0.65
Léopold Stapleaux. Le demi Grand monde	1.—	0.65
Pierre Wolff. Celles qu'on respecte	3.50	0.80
Marie Anne de Bovet. Terre d'Emeraude	3.50	0.80
Mario Uchard. Joconde Berthier	3.50	0.80
F. Marion Crawford. Les enfants du roi	3.50	0.80

Cărțĭ romînești

	In loc de Leĭ	Se dă ca premiŭ cu
Louis Kuhne. Noua știință de vindecare întemeiată pe principiul Unitățeĭ tuturor boalelor și vindecarea lor fără doctorĭ și fără operațiĭ, potrivit acestuĭ principiŭ.	5.—	3.—
Virgiliu N. Cisman. Din aniĭ tinerĭ (poezii) 1890—1894	1.50	0.95
B. Boerescu. Al treilea suplement la Codicile romîne, coprinzînd toate legile, decretele și regulamentele de la Ianuarie 1882 pînă la Decembre 1885, edițiune complectată de *C. Boerescu și C. Vlăhuți.*	12.—	3.50
Lew Tolstoi. Tarul Ivan cel groaznic	2.—	0.60
J. du Boys. Contesa de Monte-Christo	10.—	2.50
N. D. Popescu. Drama din Strada Sevastopol 2 vol.	4.—	1.10
Alex. Dumas. Ceĭ treĭ muschetarĭ, 7 vol.	15.25	4.—
Nicolae. Philimon. Ciocoiĭ vechĭ și noĭ roman original	4.—	0.95
Ion V. Petrișor. Impozitele indirecte la romanĭ	2.50	1.—
Hijdău. Istoire critique de Roumains *La Valachie*	3.—	1.—
Ecat. Jora Canley, roman	1.50	0.65
Th. D. Speranță. Omer intinerit, cu ilustrațiunĭ de Jiquide	2	1.20
Ion C. Bacalbașa. De focu biruluĭ	2.—	0.65
John Milton. Paradisul pierdut	5.—	1.50
Th. D. Speranță. Mama soacră	3.—	1.—
» » » Popa cel de treabă	2.—	0.90
Dobrogeanu Gherea. Literatură și Științe.	5.—	2.—
Urechiă D-r. Ghivecĭŭ	2.50	1.—
D-r Mawr. (Englez) Călăuza pentru mamele tinere.	2.—	0.50
Al. Vlăhuță. Un an de luptă	2.50	1.40
Hajdeŭ Ion-Vodă cel cumplit.	3.—	1.50
Duiliu Zamfirescu. Lumea nouă și lumea veche	3.—	1.—
Arthur Stavri. Poeziĭ 1888-94	3.—	1.50
I. Păun. (Pincio) versurĭ și proză	2.—	1,20
G. Hauptmann. Țesătoriĭ dramă socială	1.50	0.50
St. Georgescu. Memoriĭ din timpul războiuluĭ 1877—78	4.	1.15
Th. D. Speranță. Anecdote populare, vol I edițiune de lux în loc de	4.—	2.60
Convorbirĭ literare. Anul XX-lea și XXII-lea complecte din cîte 12 numere fie-care în loc de	20.	3.—
V. G. Morțun. Zulnia Hincu, piesă în loc de	1.50	0.75
V. G. Morțun. Ștefan Hudicĭ, piesă în loc de	1.—	0.55
Shakspeare Drame: *Regele Ion, Regele Richard III Negustorul din Veneția* traduse de Scarlat Ioan Ghica	5.—	2.—
C. C. Dateulescu. Tratat de horticultură: *Florile* Carte piemiată la diferite exposițiunĭ în loc de	5.—	2.50
D. Teleor. Durere	1.50	0.50
Corabia blestemată. Basm popular	2.—	0.65

Buletinul Saleĭ de Depeșĭ

Pe ziua de 13 Decembrie 1896

Rémy de Gourmont Le livre dés masques.	Leĭ 3.50
Henri Beauclair Tapis Vert	„ 3.50
Léon A. Daudet Suzanne	„ 3.50
Eugene Pierre. Politique et Gouvernement	„ 3.50
Paulin Capmal Un noble coeur	„ 3.50
Pierre Louys **Aphrodite** „Collection Guilaume, ilustrée	„ 3.50
Edm. Deschaumes La banqueroute de l'amour	„ 3.50
Le beau pays de France Paris 9 fascicole apărute cu diverse vederĭ ale Parisuluĭ. Fiecare fasc.	„ 0.70

Proprietar CONST MILLE — Tipografia ziaruluĭ „Adevĕrul" Pasagiul Băncei Naționale — Tipărit cu cerneala E. T. Gleitsmann. Dresda